

1975

kronika

12

p o ś w i ę c o n a   s p r a w o m   p o l s k i m

ROK V

KOPENHAGA · OSLO · SZTOKHOLM

NR 58

Zadania Polonii w Wolnym Świecie Deklaracja ideowa na konferencji w Waszyngtonie

Zebrani na Konferencji Polonii Wolnego Świata — Polonia 75 w Waszyngtonie delegac reprezentujący zorganizowane środowiska Polonii w 12 krajach zadeklarowali:

Rosja ani na chwile nie zrezygnowała z naczelnego kanonu swojej polityki: osiągnięcia supremacji światowej. Z taką samą determinacją dążyła ona do realizacji tego celu w okresie zimnej wojny, jak i obecnie, w dobie tzw. odprężenia. Podkreślając naszą postawę walki z komunizmem sowieckim, nie zapominamy o grożącym nam nadal niebezpieczeństwie niemieckim. Polscy komuniści, ale nie naród polski, przez fakt ich uległości i zależności od ich sowieckich mocodawców, stanowią część składową komunistycznej konspiracji skierowanej przeciwko narodom Wolnego Świata.

Pozostaje faktem, że w roku 1975, tak samo jak w roku 1944 Polska zachowując pozory suwerenności, pozostaje państwem w pełni podległym władzy Rosji, a reżym warszawski jest bezwolnym wykonawcą narzuconej przez dyktaturę sowiecką polityki dotyczącej wszystkich istotnych spraw życia narodowego.

Reżym prowadzi politykę zagraniczną w interesie Rosji sowieckiej, a wbrew interesom narodu polskiego. Polityka wewnętrzna reżymu zmierza do wykorzenienia z umysłów Polaków tysiącletniego dorobku kultury polskiej, opartej o zasady chrześcijańskie, wolności i godności osobistej, a przekształcenie narodu polskiego w bezwonną i bezduszną masę ludzką pozbawioną własnych ambicji i własnego światopoglądu, w masę „civis sovieticus”. Walka narodu o duszę polską trwa z nieśląbnym nałożeniem.

Polonia Wolnego Świata składa narodowi polskiemu wyrazy

uznania za wysiłek odbudowy, za niezłomną postawę w obronie czystości kultury rodzimej i wiary ojców oraz wychowywanie młodzieży w tradycjach polskich. Składamy hołd Episcopowi z prymasem Wyszyńskim na czele oraz duchowieństwu za wierną służbę Bogu i Polsce oraz opiekę religijną nad młodym pokoleniem.

Postawa narodu polskiego jasno określa do jakiej Polski dążymy. Nie ma w tym względzie żadnych różnic pomiędzy Polakami w kraju i tymi rozszanymi po globie. Dążymy do Polski niepodległej — demokratycznej, opartej o zasady wolności człowieka. Przywrócenie narodom Europy środkowo-wschodniej ich niezaprzeczonego prawa do samostanowienia, więc do wolności i niepodległości, przez uwolnienie się z dominacji sowieckiego imperializmu, stanowi naczelną cel narodu polskiego. Od jego urzeczywistnienia zależy przetrwanie narodu polskiego i zachowanie jego osobowości.

Zapewniamy narów w kraju, że będziemy wierni niepodległej Rzeczypospolitej, że nie uznamy narzuconego Polsce przemocą sowieckiego ustroju dyktatury komunistycznej i nie będziemy wchodzić w żadne stosunki z aparatem władzy partii komunistycznej.

Praca polityczna nie polega na samej negacji obecnego systemu w Polsce, ale wymaga systematycznego działania. To zadanie należy do czynników niepodległościowych, które reprezentują ciągłość państwową i wszystkie ośrodki i ruchy polityczne przejawiające nieugiętą wolę walki o Polskę niepodległą, z którymi spo-

łeczność polska w Wolnym Świecie współdziała w imię tych zasad. Z tego faktu wynikają następujące zadania Polonii:

„Obrona rzeczywistych interesów i aspiracji narodu polskiego oraz informowanie o rozwoju sytuacji w Polsce i jej dążeniach, potrzebach i prawach. Informowanie społeczeństwa polskiego o wydarzeniach i sytuacji na terenie międzynarodowym i przestawianie fałszów komunistycznej propagandy. W tym względzie uważamy działalność Radia Wolnej Europy za konieczną dla realizacji naszych celów. Przekazywanie do Polski dorobku kulturalnego Polonii i Polaków na Zachodzie. Popieranie rozwoju współpracy gospodarczej, przemysłowej i naukowej pomiędzy Polską i krajami Zachodu.

Wyrażamy głęboką troskę o los ponad 2 milionów Polaków w Rosji, żyjących w odosobnieniu, pozbawionych opieki, ze strony wielkorządów sowieckich w Polsce. Dokładać będziemy starań dla zapewnienia im opieki kulturalnej i religijnej, nawiązania kontaktów z narodem możliwości swobodnego wyboru miejsca zamieszkania.

Emigracja z Polski stanowi przedmiot naszych ciągłych zainteresowań i troski. W tym względzie dążyć będziemy do poszerzenia zasięgu działalności Polskiego Komitetu Imigracyjnego.

Świadome naszego historycznego zadania Polonie Wolnego Świata pełnić będą służbę narodowi polskiemu, reprezentując w wolnym świecie ideał Polski Niepodległej.

STEFAN CARDINALIS WYSZYŃSKI

PRIMAS POLONIAE

Przemówienie Prymasa Polski
w czasie audiencji u Papieża
w dniu 11.10.1975

Beatissime Pater, Ojcze Święty,

Biskupi polscy, wraz z kapłanami, zakonami i Ludem Bożym przybywają z Polski do Stolicy Świętej w narodowej Pielgrzymce, by wziąć udział w łaskach Roku Świętego i wyrazić Głowie Kościoła swoją wiekową wdzięczność Polski zawsze wiernej.

Masz przed sobą, Ojcze Święty, Lud Boży, który musiał pokonać różne przeciwności, by dotrzeć do Skały Piotrowej. Prowadzi nas tutaj żywa wiara w Chrystusa żyjącego w Kościele, gorąca pewność, że Misterium Chrystusa i Kościoła obecna jest i działa Bogurodzica, Matka Kościoła: nasza ufność ku Tobie, Następcu świętego Piotra; nasze tradycje dziejowe, wiążące nas z Kościołem Rzymsko-Katolickim; nasza kultura narodowa, która jest zarazem kulturą chrześcijańską, i tyle więzów dziejowej wiary, nadziei i miłości.

Świadomi, że Kościół Boży żyje z wiarą w Chrystusa - Ludów i Narodów, że to wiara zwycięża świat, stajemy przy Tobie, Widomy Znak wyznawanej przed ludźmi Wiary w Chrystusa. Pragniemy dać wyraz swej radości, że jako główne swoje zadanie, wśród zamętu świata, uważasz sobie - Ojcze święty - obowiązek być kolumną wiary dla wszystkich, którzy umacniasz w Wierze i zachęcasz do walki w obronie Wiary.

Jak doniosłe ma to dla nas znaczenie - zbędne jest to mówić. Musimy być czujni, by od kołyski naszych dzieci aż do grobu - na każdym odcinku stać w obronie Wiary własnej, naszych dzieci, młodzieży, rodzin, w każdej sytuacji życiowej.

Ale im więcej dostrzegamy nienawiści do Boga, tym bardziej dostrzegamy wzrastającą Moc Boga, który naszą prostą wiarę, nabrzmiałą modlitwą - wzmacnia nieustannie.

Kościół w Polsce, znając zwodnicze machinacje mocarzy ciemności, nauczył się rozeznawania duchów i zebrał bogate doświadczenia z pola walki o miejsce Boga w Polsce. Dlatego jest ostrożny, a ufa tylko Chrystusowi, żyjącemu w Kościele, którego największą miłością jest dać życie za braci.

W Ewangelii nasza młodzież odkrywa na nowo moce, które są jej pragnieniem: prawdę, miłość, sprawiedliwość, pokój, ducha ofiary i służby. Widzi w niej Słowa Żywota na nowe czasy i chce iść za Ojcem przeszłego wieku - Jezusem Chrystusem.

Gdy widzimy - Ojcze święty - jak wznajesz odważnie Chrystusa przed ludźmi, nabieramy otuchy, że moc i entuzjazm wiary nie dopuści, by bramy piekielne przemogły Kościół na ziemi.

Chcemy Ci wyznać, Ojcze święty, że po Ojcu Niebieskim i Jego zbawiającym świat Synu - największą radością naszą i pociechą jest Bogurodzica Dziewica, Matka nasza i Królowa, którą Ty - ku naszej radości - nazwałeś Matką Kościoła, którą z woli Stwórcy mają zwać błogosławioną

wszystkie narody ziemi.

Dziękujemy Ci za to, Ojcze święty, że wśród zamętu myśli - niewzruszony trwasz jako Słup Ognisty w wierze. Ukazujesz myślicielom, teologom i wychowawcom prawdę, że nie masz w żadnym innym zbawienia dla świata, tylko w Chrystusie Jezusie.

Dziękujemy Ci za to, żeś na Soborze Watykańskim Drugim ukazał światu Matkę Kościoła i uznał za najwocześniejszą rzecz - modlitwę do Boga rodziczy jako Matki Kościoła.

Dziękujemy Ci, że zabiegasz o to, aby zapanował pokój Chrystusowy wśród ludzi.

Dziękujemy Ci za to, że nasze zaufanie do Katolickiego Narodu Polskiego, do jego Biskupów; że rozumiesz nasze skomplikowane sytuacje.

Dziękujemy Ci i za to, że powołałeś w tym Roku Świętym wszystkie Dzieci Boże do pojednania z Bogiem i z Braćmi.

W naszej Ojczyźnie gromadziliśmy Lud w świątyniach katedralnych na modlitwie pojednania, we wszystkich rodzinach parafialnych, nocnych czuwaniach i pielgrzymkach.

Wszystkie nasze uczucia wdzięczności wypowiadamy Ci, Ojcze święty, z prostotą żywej wiary i z miłością głębokiej czci ku Głowie Kościoła i Zastępcy Chrystusa na ziemi.

Prosimy Cię, Ojcze święty, racz błogosławić obecnym tu Pielgrzymom i ich rodzinom oraz całej Ojczyźnie naszej i Kościołowi, który służy Narodowi i prowadzi go za Chrystusem i Jego Matką na łono Ojca Niebieskiego.

☆☆

CZYTELNIKOM, WSPÓŁPRACOWNIKOM
I WSZYSTKIM WSPIERAJĄCYM NASZE WYSIŁKI
SERDECZNE ŻYCZENIA Z OKAZJI ŚWIAT
BOŻEGO NARODZENIA
oraz
OBFITYCH ŁASK BOŻYCH W NADCHODZĄCYM
NOWYM 1976 ROKU
składa
REDAKCJA I WYDAWNICTWO "KRONIKA"

☆☆

W odpowiedzi Ojciec święty powiedział jak niżej:

Czcigodni Bracia i Najdroższe Dzieci Katolickiej Polski!

Jeśli jest jakaś cecha znamienne natychmiast wyróżniająca, bardziej niż inne, dzisiejsze spotkanie z wami, to jest nią wielka radość, a więc jak najbardziej żywe i zapewne wzajemne uczucie głębokiego zadowolenia, że danym nam jest znów znaleźć się razem w duchowej i wzmacniającej atmosferze Roku Świętego. Z tej to cechy czerpie natchnienie nasze pozdrowienie, które do każdego z was kierujemy: najpierw do Księdza Kardynała Stefana Wyszyńskiego, którego jako Arcybiskupa Prymasa

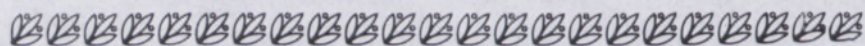
i Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski - niezmordowaną działalność, przykład pasterskiego poświęcenia i wzorowe świadectwo jedności kościelnej dobrze znamy i niezmiernie cenimy; z kolei do Księdza Kardynała Karola Wojtyły, Arcybiskupa sławnej stolicy krakowskiej, i do Was, Biskupi poszczególnych diecezji polskich, których gorliwą pracę z podziwem śledzimy; do Was, Kapłani, Zakonnicy, Zakonnice i Wierni, którzy przybyliście tutaj w znacznej liczbie jako przedstawiciele wszystkich braci waszej wspólnoty narodowej, aby przy Grobach Świętych Apostołów Piotra i Pawła uczestniczyć w jubileuszu odnowy i pojednania. Wszystkich więc Was serdecznie witamy tutaj w Rzymie!

Drugą cechą charakteryzującą nasze spotkanie to wdzięczność, jako odpowiedź na wielce miłe odwiedziny. Oczekiwaliśmy Was, a Wy, nie bacząc na odległość, nie bacząc na trudności organizacyjne i zakwaterowania przybyliście punktualnie, aby w potężnym chórze jubileuszowej duchowości zaświadczyć o tym co czuje i śpiewa, w co wierzy i co wyznaje autentyczna chrześcijańska dusza polska. Jakże mogłoby braknąć was, dzieci szlachetnej i szczodrej ziemi, co już z dawnych wieków wiedziała jak wcielić wiarę w Chrystusa w najgłębsze tkanki swej narodowej tożsamości; i to dziedzictwo nie tylko zachowuje, ale również zabiega o to, by je rozwijać, powiększać i przekazywać nowym pokoleniom?

Widzicie, dzieci najdroższe, jak w tej chwili nasza wdzięczność ponad ważną przecie okazję jubileuszowych odwiedzin, kierując się ku przykładowi, jaki dajecie, wvpróbowanej wierności w wyznawaniu chrześcijańskiej wiary. Wypełniając nasz obowiązek, ten sam jaki Pan nasz włożył na Piotra: umacniać braci w wierze/por.Łk 22,32/napominamy was - i to jest trzecia cecha znamienna naszej rozmowy - abyście waszą wiarę zachowywali zawsze nienaruszoną, bez względu na przeciwności i niebezpieczeństwa, na które ona może się natknąć. Wiara winna się stać także ufnością i odwagą - w świecie - który szybko się rozwija, w epoce głębokich przemian jaką jest właśnie nasza. Wiara jest nierozdzielna od ofiary i doświadczeń, ponieważ wyrasta z Krzyża Chrystusowego, a przeto wzywa każdego chrześcijanina do kroczenia trudną drogą, do codziennego zaparcia się siebie, do surowego zobowiązania się, by żyć według Ewangelii. Wszakże istnieje - i wy to wiecie - również nagroda za mocną i odważną wiarę: świadomość przynależności do Chrystusa i do Jego Kościoła, pewność osiągnięcia Jego Królestwa sprawiedliwości i pokoju, nadzieja co w utwierdzeniu się poczyną tutaj na ziemi i która się osiąga, doskonałą i dokończoną przez miłość, tam w domu Ojca Niebieskiego.

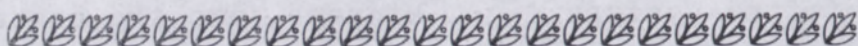
A więc odwagi! W tym słowie pragniemy zawrzeć nasze pozdrowienie i przez nie towarzyszyć wam w powrocie na waszą ziemię, z wielu przyczyn zawsze nam drogą. Wciąż jeszcze zachowujemy w sercu wspomnienia naszego pobytu w Polsce w pierwszych latach Naszego Kapłaństwa i ono będzie wzmocniać więzy życzliwości, szczerego uczucia i szacunku co nas łączą z wami tutaj obecnymi, jako też z waszymi bliskimi i rodakami.

Z naszym Apostolskim Błogosławieństwem.

Wszystkim członkom i sympatykom
życzenia błogosławionych świąt Bożego Narodzenia oraz szczęśliwego Nowego 1976 Roku
składa

Komitet Obywatelski
Wolnych Polaków
w Danii

● Uchodźca ze Związku Sowieckiego Valentin Agapov w 58. rocznicę rewolucji bolszewickiej zagroził że odbierze sobie życie przed gmachem ambasady sowieckiej jeżeli władze nie wypuszczą jego żony na emigrację.

Po rozmowie telefonicznej z żoną Agapov ograniczył się tylko do demonstracji przed operą w Sztokholmie./zdjęcie obok/.

● Andrej Sacharow; Laureat Nagrody Pokojowej Nobla na 1975 rok nie otrzymał zezwolenia władz sowieckich/nawet z proponowaną przez Sacharowa "obsadą" KGB/ na wjazd do Oslo po odbiór nagrody.

● Amnesty International w Londynie ogłosiła raport, z którego wynika, że 107 państw stosuje praktykę ograniczania wolności przeciwników politycznych, wśród nich Płd.Afryka Uganda i Związek Sowiecki stosują tortury i mordy polityczne.

Z innego raportu AI wynika, że aktualnie w Sowietach jest ca 10 tys.więźniów politycznych.

● August Stern, dr psych. jeździ po świecie i szuka pomocy dla swego ojca, dr med. Michała/57/skazanego w Zw.Sowieckim na 8 lat ciężkich robót w obozie koncentracyjnym.

● Andrej Amalrik, autor książki "Czy Związek Sowiecki przetrwa do 1984 roku?" po 5 latach więzienia i łagrów został znów zwolniony, ale odmówiono mu prawa zamieszkania w Moskwie, gdzie przebywa jego rodzina.

● Były żołnierz pułku huzarów w Nae stved/w.Zelandia/ zgłosił się do policji i zeznał, że uprawiał szpiegostwo "na rzecz mocarstwa wschodniego".

Może Polakom pomoże to do przezwyciężenia swej sytuacji. Kontakty z ambasadą PRL są pilnie obserwowane przez tutejsze władze.

● K.B.Andersen, socjaldemokratyczny min.spraw zagranicznych Danii powie dział w parlamencie w dniu 22.10.br w czasie debat nad wkładem Danii

do rozwoju państw zacofanych w od powiedzi komuniście Ib Nørlundowi, że udział państw bloku wschodniego jest godny pożałowania.

● Henrik Bertelsen w artykule pt. "Ferielandet Sibirien"/Wakacje na Syberii, Berl.Tid. z 30.08.75/sugeruje, że Syberia może w niedalekiej przyszłości być celem dla turystów Zachodnich.

Autorowi warto przypomnieć, że historię tej ziemi przesiąkniętej od wieków niewinną krwią ludzką można raczej przyrównać do cmenta rzymska największego na świecie.Pro pozycja należą raczej do makabrycznych.

MORDET I KATYN

Den 17 september 1939 bröts ickeangreppspakten av aar 1932 mellan Polen och Sovjetunionen genom ett förrådiskt anfall av Röda Armen på det i krig med Tyskland inbegripna Polen. Under den första ockupationen deporterades till Sovjetunionen omkring 2 miljoner polacker, både militärer och civila. De skickades till de avlägsnaste hörn av Sovjetunionen, till Kazakstan, Workuta, till Kolyma, bortom Uralbergen, till Vita havskusten, Sibiriens urskogar och ända till kinesiska gränsen.

Majoriteten av de officerare som tillhörde den av Sovjetunionen lagstridigt tillfangatagna delen av polska armen, arresterades och inspärades i tre lägar; i början på 1940 fanns i lägret i Starobielsk ca 3920, i Kozielsk mellan 4500 och 5000, och i lägret i Ostaszkw 6576 fangar. Bland dessa 15000 fanns lägre officerare, fänrikar, underbefäl, soldater från gränsskyddet, poliser, präster, och tjänstemän tillhörande rättsväsendet. Från och med april 1940 upphörde all kontakt mellan dem och deras anhöriga, fick heller något enda meddelande från dem.

Efter undertecknandet av avtalet mellan Polen och Sovjetunionen i juli 1941 återfanns, uppsamlade i lägret i Graziowiec, bara 400 av de fangar som vistades i de förut nämnda lägren. Förutom dess 400 återvände ingen.

De trettonde april 1943 meddelade tvska radion den skakande nyheten att man i Katyn, nära Smolensk, upptäckt massgravar med polska officerare, samtliga mördade med nackskott.

Polska Röda Korset och Internationella Läkarkommissionen, i vilken ingick bland andra dr Neville, professor i rättsmedicin vid Universitetet i Genève, genomförde undersökningen av kropparna och konstaterade att de polska fangarna mördats varen 1940, således innan kriget mellan Tyskland och Sovjetunionen bröt ut. Skulden för detta massmord vilar alltså uteslutande på Sovjetunionen.

Trots bemödanden från Sovjetunionens sida dömdes tyskarna inte under Nürnbergprocessen för mordet på polska fangar i Katyn. Ingen har dock inlett någon process om folkmord mot Sovjetunionen.

Eftersom myndigheterna i Polska Folkrepubliken tiger, trots att det borde tillhöra deras plikter att inte glömma vare sig de mördade polakerna eller de som lever i Sovjetunionen, kräver vi fria polacker, att Internationella domstolen i Haag ställer de skyldiga till svars.

Polska Kombattanternas Förening
i Sverige

MORD KATYŃSKI

17 września 1939 roku Armia Czerwona gwałcąc pakt o nieagresji z 1932 roku, uderzyła zdradziecko na walczącą z Niemcami Polskę. W okresie pierwszej okupacji Związek Sowiecki deportował około 2 milionów obywateli polskich: żołnierzy i osoby cywilne. Rzuceni oni zostali w najodleglejsze zakątki Rosji: do Kazachstanu, Workuty, na Kołymę, za Ural, nad Morze Białe, w puszcze Syberii, nad granicę chińską.

Większość oficerów zagarniętej bezprawnie do niewoli części armii polskiej została aresztowana i rozmieszczona w trzech obozach: w Starobielsku było około 3920 osób, w Kozielsku około 4500 - 5000, w Ostaszku 6567 osób. Wśród tych ca. 15000 byli prócz oficerów, również chorążowie i podchorążowie, podoficerowie, żołnierze ochotnicy pogranicza, policjanci, księża i funkcjonariusze sądowni.

Od kwietnia 1940 roku nie doszedł do kraju, do rodzin, ani do tworzonej później armii polskiej w Rosji ani jeden bezpośredni znak zwycięstwa chociażby od jednego z zaginionych.

Po umowie polsko-sowieckiej z lipca 1941 roku odnalazło się z tych obozów tylko około 400 jeńców przywiezionych uprzednio do obozu w Griażowcu. Oprócz nich nie wrócił ani jeden.

13. kwietnia 1943 roku radio niemieckie nadało wstrząsającą wiadomość, że w Katyniu niedaleko Smoleńska, zostały odkryte masowe groby polskich oficerów, pomordowanych w tył czaszki.

Ekshumację zwłok przeprowadzał Polski Czerwony Krzyż. Międzynarodowa Komisja Lekarska, w skład której wchodził m.in. Dr Naville, profesor Medycyny Sądowej na Uniwersytecie w Genewie, stwierdziła, że jeńcy polscy zostali zamordowani na wiosnę 1940 roku, przed wybuchem wojny niemiecko-sowieckiej, tzn. winę za ten mord ponosi wyłącznie Związek Sowiecki.

Na procesie norymberskim mimo zabiegów Rosji Sowieckiej, Niemcy nie zostali skazani za zamordowanie polskich jeńców w Katyniu. Nikt jednak nie wytoczył procesu o ludobójstwo Związkowi Sowieckiemu.

Ponieważ władze PRL milczą, choć byłoby ich obowiązkiem pamiętać o Polakach tak zmarłych, jak i żyjących w Rosji, żądamy aby Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości w Hadze pociągnął winnych do odpowiedzialności.

Stowarzyszenie Polskich Kombatantów
w Szwecji

OFIAROM ZBRODNI SOWIECKIEJ

W niedzielę dnia 16. listopada br. oddano publiczny hołd pomordowanym Polakom w Sowieciech i poświęcono pierwszy Pomnik Katyński w Sztokholmie, któremu patronuje Matka Boska Kezielska.

Przed dwoma miesiącami Stowarzyszenie Kombatantów Polskich w Szwecji podjęło starania związane z ufundowaniem pomnika, który by upamiętnił męczeństwo i ofiarę złożoną przez obywateli polskich za "Wiare, Honor i Ojczyznę" na terenie Związku Sowieckiego, zbrodnię dotąd nie ukaraną.

Uroczystości odbywały się pod Honorowym Protektoratem Prezydenta RP Dr Stanisława Ostrowskiego. Już w piątek i sobotę przybywali przedstawiciele wolnych Polaków ze wszystkich stron Szwecji i Europy. W sobotę w godzinach popołudniowych przyleciał z Rzymu J.E.Ks.Bp Władysław Rubin, Delegat Prymasa Polski ds Duszpasterstwa Emigracji, którego na lotnisku sztokholmskim witali: Ks.Prał.Cz.Chmielewski, Rektor Polskiej Misji Katolickiej w Szwecji, Prezes Stowarzyszenia Kombatantów Polskich w Szwecji inż.T.Głowacki, Prezes Rady Uchodźstwa Polskiego w Szwecji inż.H.Malinowski, przedstawiciele Komitetu na Rzecz Wolnej Polski w Skandynawii, Wolnych Polaków w Danii i Norwegii.

Uroczystość rozpoczęła się w niedzielę Msza św. koncelebrowaną w katedrze św.Eryka, której przewodniczył K.Bp W.Rubin przy współudziale Ks.Prał.Cz.Chmielewskiego, O.B.Witwickiego i Ks.J.Buczkwskiego. Kościół wypełniły liczne rzesze rodaków z różnych stron Szwecji i zaproszeni goście z innych państw. Towarzyszył im przy ołtarzu sztandar SPK. Homilię wygłosił K.Bp W.Rubin, w której oddał hołd poległym za wolność i niepodległość Ojczyzny w latach odradzania się Rzeczypospolitej po wiekowej niewoli oraz tragedii narodu od 1939 roku. Bardzo wielu wiernych przystąpiło do komunii św., a na zakończenie zabrzmiało potężne Boże coś Polskę...

Po południu uroczystości odbywały się na terenie Ośrodka Polskich Organizacji Niepodległościowych w Sztokholmie, gdzie zebrali się Polacy oraz reprezentanci stowarzyszeń i organizacji niepodległościowych: Stowarzyszenia Marynarki Wojennej, Stowarzyszenia Lotników Polskich, Armii Krajowej, Stowarzyszenia Kombatantów Polskich, Komitetu na Rzecz Wolnej Polski w Skandynawii/Dania, Norwegia i Szwecja/, Zjednoczenia Polskiego w Szwecji, wolnych Polaków w Republice Federalnej Niemiec. Godnym podkreślenia jest udział reprezentantów wolnych Estończyków, Łotyszów i Węgrów oraz Hiszpanii i Radia Wolna Europa.

Około godz.15.30 J.E.Ks.Bp W.Rubin poświęcił Pomnik Katyński, który na tle panoramy Łasku katyńskiego wykonanego przez artystę malarza Julio Castello robi imponujące wrażenie. Na pomniku czytamy:

POLAKOM BARBARZYŃSKO ZAMORDOWANYM
PRZEZ SOWIETY W 1940 ROKU W KATY-
NIU I W INNYCH MIEJSCACH KAŻNI
WOLNI RODACY

Po poświęceniu w ogrodzie OPON przemówienie wygłosił w j.polskim i szwedzkim prezes Zarządu Krajowego SPK inż.T.Głowacki.

W dalszej części odbyła się akademie w sali OPON, na której przemówienia wygłosili: prezes RUP inż.H.Malinowski oraz E.Kruszewski, a wspomnieniami z własnych przeżyć w więzieniach sowieckich podzieliła się i zilustrowała Zofia Stadfors. Z kolei J.Moscowicz odegrał utwory Z.Lutosławskiego skomponowane w 1945 r.w Warszawie oraz "Grand walcie brillant" F.Chopina. Organizatorzy otrzymali dziesiątki listów z: Anglii, Australii, Nowej Zelandii, Belgii, NRF, USA, Belgii, Italii, Szwajcarii itd., które odczytał Marek Trokenheim. Na zakończenie odśpiewano hymn narodowy, a następnie odbyło się spotkanie towarzyskie. Na margi-

IX. MIEDZYNARODOWY KONKURS CHOPENOWSKI

K. Zimerman

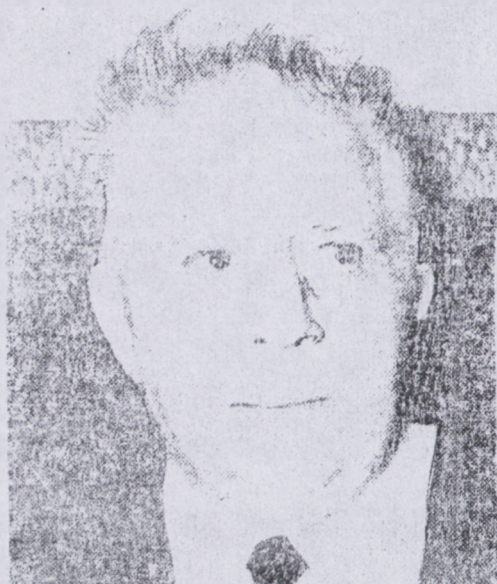
Na tegorocznym konkursie w Warszawie pierwszą nagrodę i złoty medal zdobył Polak Krystian Zimerman/18/. Trzy dalsze nagrody zdobyli przedstawiciele Związku Sowieckiego. V. nagrodę uzyskał Amerykanin Dean Kramer a VI. Dianie Kasco.

K. Zimerman otrzymał ponadto nagrodę Towarzystwa im. F. Chopina za najlepsze wykonanie poloneza i nagrodę Polskiego Radia za mazurki.

W drodze powrotnej z Warszawy Witold Małcużyński, który był członkiem jury Konkursu Chopenowskiego wystąpił w dniu 26.11.br. w telewizji duńskiej w popularnej audycji "Musikhjørnet"/godzinnej audycji muzycznej/ i wykonał Polonez c-mol F. Chopina oraz Prokofiewa marsz.

Przed występem zapowiedziano, że W. Małcużyński jest ostatnim uczniem I. Paderewskiego, który był także premierem rządu polskiego.

LAUREAT NAGRODY NOBLA

Eugenio Montale

Tegorocznym laureatem nagrody Nobla w dziedzinie literatury został Eugenio Montale/79/. Dorobek literacki Montale nie jest wielki, ale wiersze jego uchodzą za najwyższe osiągnięcie współczesnej liryki włoskiej, tłumaczone na wiele języków obcych m.in. na j. szwedzki i polski. W kraju przekładu dokonał Zygmunt Ławrynowicz. Rangę klasyka współczesności zyskał Montale takimi zbiorami jak: "Ossi di seppia"/1925/, "Le occasioni"/1939/, "Finisterra"/1943/ i "La bufera e altro"/1956/. Główne motywy tej poezji, to motyw wolności przejawiający się w dążeniu jednostki do samookreślenia i suwerenności wewnętrznej, a także motyw buntu, sprzeciwu wobec społeczeństwa, które jednostkę ogranicza i zniewala.

Oprócz liryki Montale uprawia krytykę literacką i muzyczną w dzienniku mediolańskim "Corriere della Sera". Jest on także cenionym tłumaczem literatury: angielskiej, amerykańskiej, hiszpańskiej i francuskiej. Tłumaczył Szekspira, Cervantesa i Corneille'a.

Poeta urodził się 12. października 1896 w Genui.

.....
SZCZESLIWYCH ŚWIAT BOŻEGO
NARODZENIA ORAZ POMYŚLNIEGO
NOWEGO 1976 ROKU ŻYCZY
SWOIM CZŁONKOM I SYMPATY-
KOM

Zarząd
Towarzystwa Miłośników Nauki
i Sztuki
w Kopenhadze

EUGENIO MONTALE -- NOBEL 1975

SEN WIĘZNI

Mała tu różnica między światem i nocą.

Zygzak formacji na murach czatowni
gdym się toczy, moje skrzydła jedyne,
strużka arktycznego powietrza,
oko arcydziorcy w judaszu,
trzask niażdżonych orzechów, ołelste
syki dolatujące z piwnic, różna prawdziwe
lub wyobrazone — ale złotem mi słoma,
a latarnia czerwona jest ogniskiem nitym
kiedy śpię mam wrażenie, że u stóp twych leżę.

Czystka zawsze istniała, trwa bez wyjaśnienia.
Mówi się, że każdy kto odwoła i podpisze
może ocalić siebie od tej rzezi baranów,
ze kto się pokaja a ponadto zdradza
i handluje mięsem bliźnich, ten choćby
dostaje do ręki zamiast skończyć w pasztecie
dla bogów z piekła rodem, przeklętych.

Odegrały w myśleniu, ostra słoma
bariogu pokluty, utożsamilem się
z lotem owada, który podeszwy moje
zamienia w kurze na podłodze,
z kimonowym błyskiem okien
Jutrzence ofiarowywanym z bastionów,
lowilem nosem przez wiatr niesione
zapachy ciastek z piekarnianych pieców,
rozczydalem się w kolo, wyrzarowywalem
tęczowe kolory na horyzontach pajęczyny
i płatki kwiatów na krań krzyżach żelaznych,
podniosłem się i opadłem smutno
w głąb gdzie stulecia są minuta —

a łomot ciosów slychać ciągle i rytm kroków,
i wrażeń nie wiadomo czy na tym festynie
kuchcikiem hędę czy pieczenia. Czekańcie się dłuży,
mój sen o tobie ciągle nie skończony.

• W Danii ukazała się książka Jerzego Kosińskiego "Cockpit" przełożona na duński przez Leif G. Berthelsen a. 251 s., 64.50 dkr.

• W telewizji szwedzkiej emitowano następujące programy, które za pewne mogły zainteresować widzów polskich/w progr. I/:

21.05.75 reportaż filmowy o życiu kościoła w PRL,
19.05.75 kierowca autobusowy Jerzy Winnicki opowiadał o życiu przeciwnego Polaka w PRL,
31.10.75 pokazano reportaż z Asvå z mówione o życiu św. Franciszka.

• Telewizja duńska m.in. pokazała w dniu 4.11.br. reportaż z Muzeum Sztuki Użytkowej w Kopenhadze z wystaw "Izrael na mapie" w czasie którego zaprezentowano zbiór map Ziemi Świętej a wśród nich jedna wykonana przez Polaka dla Papieża Pawła V. ilustrowana elementami polskimi,
20.11.br. nadano operę "Jutro" Ta-deusza Bairda do słów Józefa Conrada-Korzeniowskiego w opracowaniu Jerzego Sito/prod. TV polskiej/.

• W maju br. wystawiała swoje prace malarka Krystyna Habura z Krakowa w galerii "Atheneum" w Kopenhadze.

• W dniu 14.11.br. odbył się wernisaż Lidii Dąbrowskiej-Larsen w galerii "Birkdam".

Wystawa trwała do dnia 3.12.br.

POLSKI OŚRODEK SPOŁECZNO-KULTURALNY W LONDYNIE

Ukazał się kolejny zeszyt "Wiadomości P.O.S.K." /Nr 23 wrzesień 1975/ zawierający sprawozdania za ubiegły rok finansowy, z którego czerpiemy poniższe dane, dot. terenu Skandynawii:

Fundatorzy POSK/wpłata £ 250.-/

lp.380 śp.gen.Stefan Rowecki - wpłacone przez Teodora Farbisza ze Szwecji,

lp.414 Kazimiera Lenkszewiczowa, dla uczczenia pamięci męża Alfreda w 30-rocznicę śmierci w Dachau,

lp.572 śp.Jan Stanisław Jankowski,

Delegat Rządu na Kraj 1943-1945, wpłacił Teodor Farbisz, Szwecja.

lp.573 śp.Kazimierz Pużak, Prezes Rady Jedności Krajowej 1944-45, wpłacił Teodor Farbisz, Szwecja.

Nowi członkowie POSK/wpłata £ 10/

lp.4381 Związek Wolnych Polaków Nykøbing F., Dania

lp.4382 Komitet na Rzecz Wolnej Polski, Oddział Dania,

lp.4383 mgr E.Kruszewski, Kopenhaga, Dania

lp.4568 Koło Polaków w Lund, Szwecja,

lp.4809 Lech Laskowski, Szwecja,

lp.4810 Halina Bolt, Szwecja,

lp.4811 Edmund Śleszyński, Szwecja

Dary złożyli:

N.N. Szwecja £ 10.-, Bożysław i Maria Kurowscy z Lund, Szwecja - skr. 300.-

Ofiarodawcy Biblioteki Polskiej w Londynie, która wchodzi w skład POSK:

a/radskoje: "Kronika" - Dania, "Aneks", "Krzyszówka" i "Wiadomości Polskie" - Szwecja,

b/większe i ważniejsze dary indywidualne:

E.Kruszewski/Dania/, A.Kwiatkowski i K.Lenkszewicz/Szwecja/.

Należy zaznaczyć, że Biblioteka Polska w Londynie jest na własnym rozrachunku finansowym, posiada około 80 tys.tomów książek oraz zbiór innych dokumentów/skryptów, rękopisów, atlasów i map, nut, fotografii, ekslibrisów/ a pomoc w utrzymaniu jej jest obowiązkiem każdego Polaka.

Apelujemy do wszystkich rodaków o pomoc finansową celem jak najszybszego dokończenia budowy Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego w Londynie i na dalszą działalność Biblioteki Polskiej stanowiącej niezbędne ogniwo w całokształcie działalności polskiej emigracji niepodległościowej do czasu odzyskania przez naród wolności i suwerenności państwowej.

OBCY NAS NIE WYRECZA, -

ZOSTAŃ FUNDATOREM POSK !

ZDROWYCH I SZCZĘŚLIWYCH ŚWIAT BOŻE-
GO NARODZENIA ORAZ WSZELKIEJ POMYŚL-
NOŚCI W NOWYM 1976 ROKU
ŻYCZY WOLNYM POLAKOM
Komitet na Rzecz Wolnej Polski
w Skandynawii

*****

! Dyrektor Jan Nowak Jeziorański z rozgłośni polskiej Radia Wolna Europa ustąpił na własne żądanie nie chcąc brać współodpowiedzialności za ograniczanie programów RWE na skutek niedocenywania roli Radia WE i zamknięcia wakujących etatów.

Dyr. J. Nowak był kapitanem Armii Krajowej i emisariuszem Polski podziemnej w czasie wojny. Stanowisko dyrektora RWE w Monachium piastował przez 24 lata.

Następcą J. Nowaka został jego dotychczasowy zastępca Zygmunt Michałowski, absolwent uniwersytetu w Oxford, b. sekretarz Poselstwa RP w Brukseli.

! Wydział Wykonawczy Komitetu na Rzecz Wolnej Polski w Skandynawii odbył posiedzenia w dniach 16.-18. października br. w Oslo i 14.-15. listopada br. w Sztokholmie.

! Przedstawicielem wolnych Polaków w Norwegii do Rady Narodowej RP w Londynie został wybrany Józef Mościński z Oslo.

! Związek Wolnych Polaków w Danii powołał Komitet Organizacyjny jubileuszu 50-lecia związku.

! Jak co roku wolni Polacy złożyli kwiaty i zapalili świece w Dzień Zaduszny na grobach poległych i zmarłych rodaków.

Przedstawiciele Komitetu Obywatelskiego w Danii odwiedzili groby na Ryvang/Mindelunden/ Lucjana Masłochy i jego żony Lone.

Przedstawiciele Komitetu na Rzecz Wolnej Polski w Skandynawii - groby lotników polskich w Slaglille k. Sorø/w. Zelandia/i w Aalsterup/płn. Jutlandia/ w Danii oraz na grobach lotników i obywateli polskich na Vestregravlund w Oslo, w Norwegii.

! Biblioteka Polska Ośrodka PMK w Kopenhadze czynna jest w każdy czwartek w godz. 18.30 - 21.00 oraz w każdą drugą i czwartą niedzielę mie-

!!

siąca po Mszy św. Biblioteka wyprzedza książki beletrystyczne i historyczne w j. polskim i duńskim, książki dla dzieci i młodzieży w j. polskim/także w soboty przed południem, podczas zajęć w Szkole Wychowania Religijnego/, czasopiśma do czytania na miejscu. Organizuje się także wieczory odczytowe i dyskusyjne raz w miesiącu, i tak:

- 26.09. O.J. Dudek mówił na temat "Problematyka Roku Świętego"
- 24.10. mgr S. Boczek/odwołany ze względu na chorobę/ odczyt na temat "Farmaceuci i Lwów",
- 28.11. mgr E. Kruszewski wygłosił odczyt pt. Polska emigracja niepodległościowa po roku 1939.

Klub Filmowy Ośrodka PMK zaprasza w każdą третią niedzielę miesiąca o godz. 18.30 na filmy fabularne produkcji polskiej i zagranicznej w sali przy kościele św. Anny w Kopenhadze/Amager, dojazd autobusem linii "2"/.

=====

W dniu 22.10.1975 zmarł nagle w Londynie ś.p.

SYLWESTER KARALUS
magister praw, b. minister Rządu RP i członek Rady Narodowej RP, przyjaciel wolnych Polaków w Danii, odznaczony Komandorią Orderu Odrodzenia Polski, ur. 8.12. 1908 r. w woj. poznańskim.

=====

MONTESKIUSZ I SZWEDZI

Monteskiusz upowszechnił w Europie i w Ameryce przekonanie o potrzebie oddzielenia od siebie i zrównoważenia władz: wykonawczej, ustawodawczej i sędziowskiej. Na tym poglądzie oparto liczne ustawodawstwa w monarchiach konstytucyjnych i w nowo powstałych republikach. Ale od czasów Monteskiusza władza wykonawcza raczej rosła w siłę niż słabła. Rozszerzał się zakres jej działania, rozbudowywano administrację terenową. Łatwo było dostrzec potrzebę rozszerzenia uprawnień i możliwości kontrolnych parlamentu i sądów. Może trudniej to było zrealizować, ale trzeba było właśnie równowagi. W imię tej równowagi wprowadzono sądownictwo administracyjne/powołane do kontroli administracji/. Mechanizmy równowagi wytwarzały się również wewnątrz tej całości, którą dla Monteskiusza była władza wykonawcza. Prawo i praktyka z niemałym trudem przyczyniały się do sprecyzowania stosunków między armią i rządem, między prezesem gabinetu ministrów i ministrami, między rządem, głową państwa i parlamentem. A wewnątrz parlamentu mechanizmem równoważącym stały się systemy partyjne, utrwalające zasadę parlamentarnej krytyki rządu przez opozycję.

W Szwecji konstytucję obowiązującą do dziś, uchwalono w roku 1809. Nie dość, że istnieje tam rozbudowane sądownictwo administracyjne, ale ponadto wprowadzono specjalny urząd parlamentarny do badania decyzji administracyjnych i zbierania skarg obywateli. Jest to urząd Ombudsmana Parlamentarnego, a dokładniej trzech wyspecjalizowanych Ombudsmanów. Jeden z nich bada dokładnie działanie administracji ogólnej i kontroluje wymiar podatków, drugi nadzoruje sąd, prokuraturę, policję i siły zbrojne, trzeci - opiekę społeczną, ubezpieczenia i oświatę, a także zajmuje się sprawami dostępu obywateli do dokumentów urzędowych.

W "Gazecie Sądowej" z 16. października 1974 r. opublikowano artykuł ministra sprawiedliwości Szwecji Lennarta Geijera na temat instytucji Ombudsmana. Jak pisze autor, w 1973 r. Ombudsmani rozpatrzyli przeszło 3600 spraw; ponad 3200, to były skargi obywateli, a ponad 400, to sprawy zainicjowane przez Ombudsmanów na podstawie informacji w prasie, obserwacji poczynionych podczas kontroli w terenie i innych źródeł". Dowiadujemy się też, że poza Ombudsmanami parlamentarnymi działają jako urzędy niezależne - Ombudsman do spraw trustów, Ombudsman prasowy i Ombudsman dla ochrony interesów konsumentów. jk

PREMIER A.URBAŃSKI W AUSTRALII

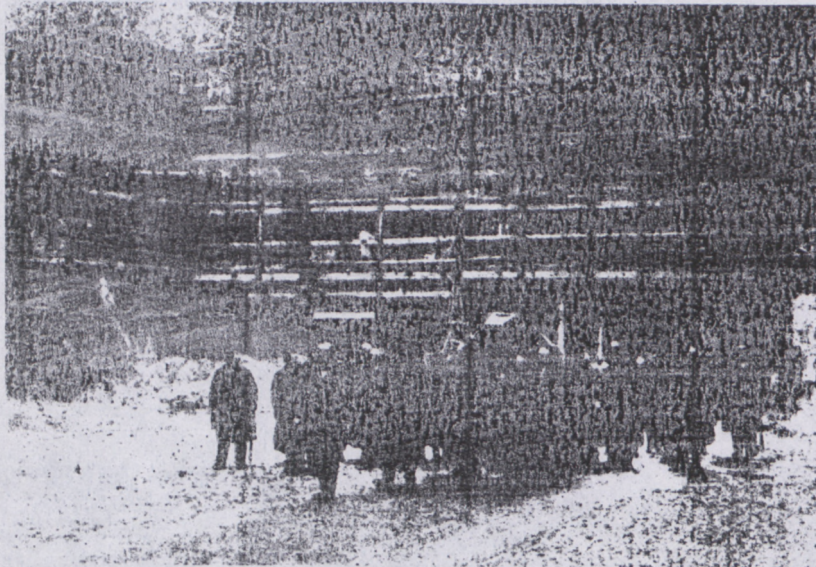
Londyn/PAT/ Jak podaje Polska Agencja Telegraficzna Premier Urbański przybył w dniu 2. września br. do Perth, następnie udał się do Adelajdy, Hobart, Melbourne, Canberra, Brisbane i Sydney. W dniu 29. października br. udał się do Nowej Zelandii, stanowiącej ostatni etap podróży.

Wszędzie Premier był serdecznie witany przez przedstawicieli polskich organizacji niepodległościowych i tłumy rodaków. Władze australijskie dały wyraz swemu pozytywnemu stosunkowi do Rządu RP, walczącego z komunizmem, który zagraża także Australii. Wyrazem uczuć społeczeństwa australijskiego były głosy prasy miejscowej podkreślającej znaczenie wizyty Premiera Rządu RP na wygnaniu. Wymownym tego przykładem jest artykuł pt. "Jego celem Wolna Polska" w piśmie "Sun" z fotografia Premiera Urbańskiego.

W licznych przemówieniach i w bezpośrednich rozmowach z rodakami Premier mówił szczerze i wyczerpująco o pracy Rządu RP, o roli i znaczeniu Skarbu Narodowego RP, o sytuacji międzynarodowej, podkreślając konieczność kontynuowania naszej walki - w obecnych warunkach słowem i piśmem - o wolność i niepodległość naszej Ojczyzny.

Ciekawostki o Żeromskim

20 listopada br. mija 50 lat od śmierci wybitnego pisarza polskiego Stefana Żeromskiego. Prasa stołeczna z tego okresu podaje dokładne sprawozdania z uroczystości pogrzebowych, eksportacji zwłok pisarza, a także „protokołu” wart honorowych przy trumnie wystawionej w sali kolumnowej Zamku Królewskiego. Wiadomo wszystkim warszawiakom, że przez prawie 30 powojennych lat jedyny kikut ruin Zamku Królewskiego, sterzący samotnie, był właśnie fragmentem ściany poko-

ju, który za życia zajmował na Zamku Królewskim Stefan Żeromski. Wiemy też, że obecnie owo popularnie zwane „Okno Żeromskiego” pozostało w tym samym miejscu, obudowane trzema orakującymi ścianami. W tej komnacie zamkowej będzie prawdopodobnie zlokalizowane muzeum pamiątek po Stefanie Żeromskim. Interesującym, a może nie wszystkim znanym szczegółem z życia Żeromskiego jest fakt, iż w roku 1922 pisarz założył w Warszawie ośrodek dla niewidomych pod nazwą „Latarnia”, mieszczący się na Pradze przy ulicy Zygmuntońskiej 9. Placówka ta posiadała sporą bibliotekę z książkami, pisanymi systemem Braille'a, świetlicę odpowiednio wyposażoną i pracownię robót ręcznych. Wszystko to, zorganizowane z inicjatywy pisarza, potwierdza tezę o Żeromskim-społeczniku, autentycznie zaangażowanym w czynienie dobra, takiego, jakie głosił jego bohaterowie. O nich to właśnie i o ich twórcy pisał Jan Nepomucen-Miller: „Typem bohatera Żeromskiego jest człowiek wielki, biorący na siebie odpowiedzialność za wszystko i za wszystkich, jak Judym, Rozłucki, Nienasici i tyłu, tyłu in-

nych”. Właśnie na temat bohaterów Żeromskiego, a ściślej jednego bohatera, Piotra Rozłuckiego z „Urody życia” chcę dorzucić kilka nieznanych szczegółów. Otóż w latach 1902-1903 Żeromski poznał majora Jana Marcińczyka, który był wychowankiem Szkoły Wojskowej w Rosji. Major Marcińczyk opowiadał pisarzowi o swoich przeżyciach w szkole i odczuciach z czasu pobytu w Rosji i te wspomnienia posłużyły Żeromskiemu jako kanwa losów boha-

tera „Urody życia”. Tak więc prototypem Rozłuckiego jest autentyczny żywy człowiek major Jan Marcińczyk. Archiwalna fotografia zamieszczona przy tym artykule pochodzi ze zbiorów prywatnych rodziny majora Marcińczyka. Przedstawia przeniesienie trumny ze zwłokami pisarza z jego mieszkania do Sali Kolumnowej.

MAREK MARCIŃCZYK

Od redakcji

Przepraszamy naszych czytelników za opóźnienie przesyłki „Kroniki” nr 57, które wynikało z przyczyn od nas niezależnych.

ZAPRENUMERUJ

**„AN
EKS”**
kwartalnik polityczny

A N E K S

DO OCENZUROWANEJ PRASY W POLSCE
POLITYKA — IDEOLOGIA — NAUKA

WPLATY PROSIMY PRZESYLAĆ

w formie przekazu pocztowego na nasze konto:
Stockholm, Postgiro (CCP) nr. 87 42 56 — I,
lub czekiem wystawionym na „ANEKS” i przesłanym na adres:
ANEKS, Box 23057, S-750 23 UPPSALA 23, Szweden.

Na ten sam adres prosimy kierować zamówienia oraz listy do redakcji.

CENA PRENUMERATY ANEKSU

- pocztą zwykłą w Europie i gdzietokolwiek na świecie wynosi:
  - 1 rok (4 numery): ... .. Skr. 36.00 (\$ US 10.00)
  - 2 lata (8 numerów): ... .. Skr. 64.50 (\$ US 18.00)
- pocztą lotniczą różni się w zależności od miejsca zamieszkania odbiorcy:
  - np. USA i Kanada, 1 rok ... .. Skr. 54.00 (\$ US 14.50)
  - 2 lata ... .. Skr. 97.00 (\$ US 26.00)
- cena prenumeraty dla bibliotek i organizacji jest wyższa o 50%.

BIBLIOTEKI POLSKIEJ OŚRODKA POLSKIEJ MISJI
KATOLICKIEJ

Zarząd Biblioteki Polskiej prosi wszystkich Polaków do współdziałania w kompletowaniu pamiątek polskich na terenie Danii, lub które związane są z Danią.

Wszelkie przedmioty i dokumenty dotyczące życia i działalności Polaków/prywatne, organizacji i stowarzyszeń polskich/ w Danii lub innych państwach, chcielibyśmy skupić w dziale muzealno-archiwalnym Biblioteki.

Z wizyt w terenie wiemy, że bardzo dużo pamiątek rodzinnych czy społecznych ginie bezpowrotnie; tylko nieliczne egzemplarze można spotkać w Muzeum Państwowym w Danii, którym jednak z reguły brakuje opracowania dokumentacyjnego, przez co już dzisiaj tracą dużo na wartości, a świadków wydarzeń w przeszłości jest wśród nas coraz mniej.

Zarząd Biblioteki zwraca się przeto z prośbą do wszystkich o zgłaszanie posiadanych pamiątek, które mogą być ofiarowane, lub oddane w depozyt. Wdzięczni będziemy także, jeśli osoby posiadające pamiątki lub dokumenty o znaczeniu historycznym użyłyby nam je celem zrobienia fotokopii.

Wszelkie zgłoszenia prosimy kierować pisemnie na adres:

Biblioteka Polska
Hans Bogbinders Alle 2
2300 København S.

NORWEG EDVARD
MUNCH

/1863 - 1944/
pozostawił około
1000 obrazów, ca
15000 grafik i
kilka tysięcy akwa
rel. Część z tych
bogatych zbiorów
artysty zaprzyja
źnionego ze Stani
sławem Przybyszew
skim można zobac
zyć w Humlebaek
/Louisiana/k. Kopen
hagi przewiezioną
z Muzeum E.Munch a
z Oslo, w którym
aktualnie wystawia
się prace Muncha
tematycznie związa
ne z twórczością
literacką różnych
pisarzy. Ciekawe.

